



## Oma kodukoha patrioot Aino Kaasik sai 90-aastaseks

Detsembris 2011 sai 90-aastaseks oma kodukoha patrioot, Haljalas Võle kõrtsis sündinud, kõik oma 90 eluaastat Haljalas elanud ja töötanud kodu-uurija Aino Kaasik. Vaatamata oma auväärsele eale mäletab Aino briljantselt nii Haljala kui ümberkaudsete külade inimesi ja sündmusi, oma mälestusi on ta talletanud ning jaganud Haljala muuseumile.

2007. aastal omistati Ainole Haljala valla aukodaniku nimetus. Eeskujuliku ja kohusetundliku töö eest on saanud Aino Kaasik mitmeid tänukirju nii kolhoosis tehtud töö kui ka oma hilisemate tegemiste eest. 2006. aastal anti Ainole tänumedal Haljala Püha Mauritiuse koguduse abistamise ja Haljala kihelkonna kultuuripärandi säilitamise eest. 2007. aastast on tal Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku tänukiri ustava ja pühendunud teenimise eest.

Aino juubelpäeval, istudes koos Ainole lähedaste inimeste seltskonnas, esitasin talle mõned küsimused.

**Sinu isa Gustav Kaasik oli Haljalas tuntud ja austatud kultuuritegelane aastatel 1918-1936 (oma surmani). Milliseid õpetusi andis eluks Sulle isa?**

Isalt olen pärinud aususe, musikaalsuse, näitlemis- ja kirjutamisande.

**Mida õpetas Sulle ema Aliide?**

Emalt olen saanud hoolsuse ja töökuuse.

**Milline isa oli Gustav? Oli tal aega laste jaoks?**

Laste jaoks isal aega ei olnud. Seltside tegevus, näitemängude proovid, pasuna- ja laulukoori harjutused, koolijuhataja ja õpetajaamet võtsid aja ära. Peale selle laste ristimised, matusetalituste läbiviimine, venekeelsete palvekirjade kirjutamine abivajajatele jne. Kui isa oli kodus, tegi ta, viiul käes, pasunakoorige lugusid või õppis näidendi osi. Pasunakoorige näitemänguproovid toimusid talviti meie kodus. Ema kanda oli majapidamine.

**Millised on sinu meelde jäävad mälestused, rõõmud lapsepõlvest?**

Rõõm on sellest, et oli oma kodu, head vanemad, kelle vahel ei olnud ial lahkkelisid. Vitsakaristust meie majas ei olnud. Alati oli meie kodus rahvast ja muusikat. Maja suures õues mängisime naabrilastega peitust, pallimänge, keksu, „Ämmatossu“, „Tagumist paari“. Suuremana tegime ka igasuguseid trikke. Tagurpidi sillas tuli suuga paberitükk maast üles võtta, looga alt läbi pugeda. Kui Haljalasse tuli tsirkus, jälgendasime artistide trikke. See kõik kasvatas tugevust ja osavust. Suvel ujusin Maheda järves, talvel kelgutasin ja suusatasin igasuguse ilmaga. Sõitsin suuskadel Rakveresse, ööbisin sugulaste juures, tagasi tulim teisel päeval saaniga. Meelde on jäänud, kui kümneaastaselt andsin ka Pätsile, kes peatus läbisõidul Haljalas, üle lillekimbu.

**Kes olid Sinu õpetajad Haljala 6-klassilises algkoolis?**

Õpetajateks olid koolijuhataja Ain Lassur, Ferdinand Saar, Paul Eessaar, Johanna Kaardimets, Helen Vainlo, Herta Kesa. Usuõpetust andis köster Gustav Sandberg, piibliõpetust J. Kaardimets.

**Milline oli Sinu lemmikõppeaine?**

Mulle meeldis lugemine. Koolis olid kooli- ja rahvaraamatukogu. Nendes olevad raamatud lugesin kõik läbi.

**Kas Haljala koolis olid ka omad Tootsid-Teeled?**

Meie klassiruumis õppis üheaegselt kaks klassi, kahekümne lapse ringis ja krutskimehi oli meil lausa neli. Need olid poisid, kes õppida eriti ei viitsinud, rohkem tegid üleannetusi. Enamiku aja koolitunnist seisis nad kordamööda nurgas.

**Millised on olnud Sinu tegevusalad, ametid?**

Kümneaastaselt hakkasin aitama vanemaid põllutöodes. Kui olin 15, tuli meie naisperel - minul, õel, emal - ära teha kõik maja- ja talupidamistöed. Isa ja vend olid surnud. Vahetult enne sõda otsustasin minna Tallinnasse. Olin Marati vabrikus siidipoolija. Sõja puhkedes tulim tagasi Haljalasse, mind mobiliseeriti Haljala Saksa sõjaväe leivatehasesse leivaküpsetajaks. Nõukogude korra algul töötasin teetöölisena, seejärel olin 9 aastat Haljala raamatukogu juhataja, kaks aastat külanõukogu sekretär. Sekretäri ülesandeks oli ka abielude registreerimine. Tegin seda 16 korral.

1935. aastal olin lõpetanud Haljalas samariitlaste kursused ja läksin tööle Haljala haiglasse. Poole aasta jooksul aitasin sündida üheksal lapsel. Mulle tundus, et töökoormus on ebaõiglane. Kõik sünnitused juhtusid minu vahetuses. Vahetasin töökohta ja läksin Võsu puhkekodusse majateenijaks. Sattusin vihma käest räästa alla. Töö oli veelgi raskem, hommikul vara kella 4st tuli tuua kaevust 40 ämbrit vett. Ühe suve pidasin seal vastu. Tulim Haljala kolhoosi tagasi, olin siin arvestajaks, laohoidjaks-kaalujaks kuni pensionieani, mõned aastad ülegi.

**Millised on olnud Sinu hobid?**

Mulle on meeldinud lugemine, suusatamine, laulmine. Laulsin segakooris ja naisansambelis, mille asutajaks 1946. aastal ma olin. 1937. a lõpetasin Haljalas näitekursused. Sellest ajast võtsin pidevalt osa näiteringi tööst. Esinesime Haljalas ja väljaspool. Mängisin väikest trummi pasunakoorige ja akordioni tantsuõhtutel. Pensionieas hakkasin tegelema kodu-uurimisega. Oma uurimistööd saatsin Tartu Etnograafiamuuseumile. Osalesin kodu-uurimisringis Haljala Looduskaitse Seltsi juures, aitasin luua Haljala kodulootuba. Käisime Pärja Esga jalgratastel



Aino Kaasik

Foto: M. Parksepp

küladest eksponaate ja fotosid korjamas. Tegin kirjalikke kaastöid kodulootoale.

**Kus oled reisinud?**

Minu esimene reis oli preemiareis raamatukogu juhatajana Leningradi Peterhofi. Looduskaitse seltsi ja kolhoosirahvaga olen palju reisinud Eestis ja ka Lätis.

**Mida oleksid tahtnud elus veel teha? Mis on jäänud unistuseks?**

Oleksin soovinud rohkem õppida, omandada elukutse. Minu noorusunistuste täitumist takistas sõda ja sõja tõttu jäin üksikuks.

**Mis on Sinu pikaealisuse saladus?**

Saladust ei ole. Minu elus on töö olnud esikohal. Olen seda teinud alati korralikult ja hoolega.

**Mis või kes on aidanud ja aitab Sul elus toime tulla?**

Seda on teinud minu usk jumalasse. Mul on ka palju häid abilisi. Aitäh nendele kõikidele.

**Ja lõpuks traditsiooniline ajakirjanike küsimus – mis on Sinu arvates õnn?**

Õnn on hea tervis.

Palju jõudu ja eluväge ning jätkuvalt oma mälestuste jagamist!

**Küsitles Ellen Tõevere**

## Enampakkumise teade



Haljala Vallavalitsus kuulutab välja kirjaliku enampakkumise Haljala vallas Essu külas asuva Kurvakodu kinnistu, kinnistu registriosa nr 4658931, seitsmele elumumaa krundile hoonestusõiguse seadmiseks. Hoonestusõiguse tähtaeg on seitse aastat.

Kurvakodu kinnistule on kehtestatud detailplaneering, millega saab tutvuda Haljala vallamajas või Haljala valla kodulehel [www.haljala.ee](http://www.haljala.ee)

Hoonestusõiguse omandajal on kohustus ühe aasta jooksul hoonestusõiguse kinnistusraamatusse kandmisest taotleda ehitusluba üksikelamu püstitamiseks ning valmis ehitama elamu ja totlema sellele kasutusloa viie aasta jooksul alates ehitusloa saamisest. Peale nimetatud kohustuste täitmist on hoonestajal õigus osta välja krunt hinnaga üks euro krundi üldpinna ühe m<sup>2</sup> kohta.

Hoonestusõiguse ja pakkumise tingimused, sealhulgas enampakkumise alghinnad (hoonestusõiguse tasu algsuurused), on sätestatud Haljala Vallavalitsuse 23.11.2011 korralduses nr 491, millega on võimalik tutvuda Haljala valla kodulehel.

Pakkuja peab tasuma enampakkumise osavõtutasu 20 € ja tagatisraha 100 € iga krundi kohta Haljala Vallavalitsuse kontole 10502009480009 SEB Pangas või 221011363010 Swedpangas. Kirjalik pakkumine tuleb esitada Haljala Vallavalitsusele aadressil Rakvere mnt 3, 45301 Haljala, hiljemalt 13. veebruariks 2012 kella 9.00.ks.

Täiendavat infot saab majandusspetsialist Marko Teivald, telefon 327 8238 ja 506 3753.

## Talvetrall rahvamajas

8. jaanuaril toimus Haljala rahvamaja lõkkeplatsil lõbus talvetrall.

Külas olid sõbrad Kunda, Sõmeru ja Viru-Nigula rahvamajadest. Üheskoos

tantsiti, mängiti ja põletati jõulukuuski. Toimus kaunistate jõulupuude valimine.

Kuuma teed ja sooja vorsti pakkus Auküla külanõu vanem Tiit Toming.



Tantsulust

Foto: R. Liivak

## Vabatahtlikkuse Aasta lõppes maakondliku noorteseminariga Haljalas

Aasta 2011 oli Euroopa Vabatahtliku Tegevuse Aasta. Euroopa Komisjoni poolt ellu kutsutud terve aasta kestva kampaania eesmärgiks oli pöörata rohkem tähelepanu vabatahtliku tegevuse tähtsusele ühiskonnas, tunnustada ja esile tõsta vabatahtlike tööd, julgustada inimesi enam osalema vabatahtlikus tegevuses ja tugevdada ühenduste vabatahtlike kaasamise võimekust.

Seoses vabatahtlikkuse teema aktuaalsusega korraldas SA Lääne-Viru Arenduskeskus koostöös MTÜdega Sillamäe Lastekaitse Ühingu ja Haljala Noortekeskus 16. detsembril 2011 Haljala Rahvamajas noortele suunatud infoseminari „Homne vabatahtlik“. Sihtgruppi kuulusid eelkõige noored vanuses 16-24, vabatahtlikud, vabatahtlikega tegelevad organisatsioonid, noored, noortega tegelevate organisatsioonide esindajad. Seminari eesmärgiks oli tõsta noorte teadlikkust vabatahtlikust tegevusest ning aidata kaasa vabatahtlikkuse levikule ühiskonnas, samuti julgustada noori viima ellu praktilisi projekte oma kogukonnas.

Seminari jagati näiteid ja kogemusi headest praktikatest vabatahtlikus tegevuses nii üksikisikute kui organisatsioonide näol. Kohale olid tulnud ka Eestis elavad välisvabatahtlikud Hispaaniast, Saksamaalt, Austriast. Seminari peaesinejaks oli Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta 2011 Hea tahte saadik ja kampaania Teeme Ära!

eesvedaja Eva Truuverk, kes keskendus vabatahtlikkuse olemuse avamisele ning selle kaudu ühiskonnale ja kogukonnale loodava lisaväärtuse mõtestamisele. Eva Truuverk rõhutas vabatahtlikuna tegutsemise juures võimalust saada suurepäraseid kogemusi, leida uusi väljakutseid ja kohtuda teiste sarnaseid väärtusi hindavate inimestega.

Seminari teises pooles arutleti maailmakohvikus noorte vabatahtlikku tegevusse kaasamise üle koolis, mitmetulundusühingus, oma kodukohas, Eesti Vabariigis. Jagati kogemusi vabatahtlikkuse olemisest Eestis ja välismaal, samuti vaagiti võimalusi arendada noorte ettevõtlikkust koolis.

### Vabatahtlikkus kui elustiil

Välisvabatahtlikud pidasid oluliseks välja tuua, et vabatahtlikuna teises riigis elades võid olla oma riigi saadikuks. Vabatahtlikke vahendavate organisatsioonide näol on olemas toimiv tugi- ja rahastussüsteem.

Vabatahtlikus olemine annab võimaluse maailma näha, iseennast erinevate olukordade kaudu paremini tundma õppida ning süvendada soovi veelgi enam tegutseda vabatahtlikuna (vabatahtlikkus kui elustiil). Samas võib liiga pikaajaliselt vabatahtlikuna tegutsedes võõranduda tegelikust elust ning reaalsusega kohtumine võib mõnikord kujuneda šokeerivaks. Negatiivse tõsiasjana märgiti ka

tõika, et teise riiki vabatahtlikuks minnes võib ees oodata esialgselt kirjeldusest hoopis erinev oluord, mis ei pruugi ühtida vabatahtliku ootustega.

Vabatahtlikuna on oluline leida teema, mis meeldib ning tugev sõpruskond, kellega koos tegutseda ja kes hindab samu väärtusi. Kooli juhtkond peaks kindlasti toetama positiivseid algatusi ja noorte vabatahtlikku tegevust. Ideaalis võiks Eesti teiste riikide hulgast silma paista vabatahtlike rohkusega. Sellele aitaksid kindlasti kaasa Eesti inimeste suurem avatus, noorte valmisolek projekte kirjutada, valmidus luua noorte vabatahtlikega tegelevaid organisatsioone ning tahe ise välismaale vabatahtlikuks minna. Oluliselt rohkem võiks olla laste, noorte ning eakate inimestega tegelevaid vabatahtlikke.

Sillamäe Lastekaitse Ühingu üleriigilise projekti „Homne Vabatahtlik“ raames toimunud maakondlikku seminari rahastasid Euroopa Komisjon ja Lääne-Viru Maavalitsus. Seminari materjalid on saadaval maakondliku arenduskeskuse veebilehel [www.arenduskeskus.ee](http://www.arenduskeskus.ee) rubriigis MTÜ Koolitus.

Aitäh MTÜle Haljala Noortekeskus ja korraldus-toimkonnas osalenud tublidele noortele!

**KAIE KRANICH, vabauhenduste konsultant**  
**Lääne-Viru Arenduskeskus SA**

## Lumetõrje Haljala vallas

Haljala valla kohalike (valla) teede ja avalikuks kasutamiseks määratud erateede lumetõrjet teostatakse Haljala Vallavalitsuse ja töö teostajate vahel sõlmitud lepingute alusel.

Tööde teostajad:

**OÜ Idavere Mõis (Haljala aleviku teed, tänavad, parklad, platsid);** Lumetõrjetehnika: Case Puma 180 ja Valtra; Tel. 511 3486 (Siiri Heinpõld)

**OÜ Aaspere Agro (Aaspere – Vanamõisa, Lihulõpe – Auküla);** Lumetõrjetehnika: K-701; Case Puma 210; Masse Fergusson; Tel. 529 0643 (Aimur Illisson)

**OÜ Öitseng (Essu – Varangu);** Lumetõrjetehnika: T-150K; New Holland; New Holland laadur; Tel. 5 391 4872 (Aare Raudla)

**OÜ Roodevälja Uustalu (Essu – Põdruse piirkonna teed sh. Essu – Põdruse jalgtsee);** Lumetõrjetehnika: John Deere, Belaruss kopp; Tel. 527 4826 (Ain Altermann)

**Fie Vello Salak (Haljala aleviku tänavate, platside libedustõrje);** Libedustõrjetehnika: Claas Ares 657; Tel. 5 647 5601

**OÜ Holgersson (Haljala – Idavere – Võle);** Lumetõrjetehnika: Venieri 1033; Tel. 505 3778 (Arved Tasa)

Erateel korraldab teehoiutõid (tee remont, lume lükkamine, teeäärte korrastamine jne) tee omanik ja kannab sellega kaasnevad kulud. (alus: Teeseaduse § 25 lõige 4. Eratee omanik korraldab tema omandis oleval teel teehoidu ja on kohustatud looma tingimused ohutuks liiklemiseks tema teel).

Erateede lumetõrjeteenuse ostmiseks võib pöörduda järgmistele ettevõtetele poole:

1. Aaspere piirkonnas Ruix Mõis AS (juhataja Väigo Pihlak tel. 5052765)

2. Essu – Põdruse piirkonnas OÜ Roodevälja Uustalu (juhataja Ain Altermann tel. 52 74 826)

3. Essu – Varangu – Pehka – Kandle piirkonnas OÜ Öitseng (kontaktisik Aare Raudla tel. 53 914 872)

4. Lihulõpe – Auküla, Haljala – Idavere - Võle piirkonnas (Vendo Ellamaa tel. 51 65 568; OÜ Eleks Agro kontaktisik Raivo Reinike tel. 56 475 596).

NB! Erateede lükkamine toimub tee valdaja ja töö teostaja kokkuleppel või kehtiva lepingu alusel. Kuna erateel korraldab lumetõrjet tee omanik, siis on tema vaba valik, kellega ta kokku lepib, ülalnimetatud ettevõtteid on vaid üks võimalus.

Haljala valla haldusterritooriumil hooldab riigiteid AS Virumaa Teed tel 51 18 187

Maanteeameti infotelefon 1510

### Marko Teiva, majandusspetsialist



### Haljala Valla Sõnumid

Haljala valla leht ilmub kord kuus. Tiraaz 1200

Toimetus: Külli Heinla, Maiga Parksepp, Greete Toming  
Toimetus jätab endale õiguse kaastõid lühendada.

Lehe tekstid avaldatakse portaalis eesti.lee, kui autor ei ole märkinud teisiti.

Kaastõid ootame aadressil [leht@haljala.ee](mailto:leht@haljala.ee) või posti teel: Haljala Gümnaasium, Rakvere mnt 10, 45310

## Haljala Kinol täitus esimene eluaasta

Haljala kohalikud „kinomehed“ Rasmus ja Risto tähistasid Haljala Kino esimese eluaasta täitumist.

Jah, aeg läheb kiiresti ning seoses sellega on ka noorel Haljala Kinol täitunud esimene tegusid täis aasta. Igal nädalal on teisipäevaõhtuti kohalikele kinolinale jõudnud vähemalt üks uus film, mõnikord on kinomasinat vändatud nädalavahetuselgi. Ning sellestki rohkem jõuab teha – vahel tuleb filme Haljala Rahvamaja suure saali kinolinale lausa mitu-mitu järjest. Täis uudishimu, uurisime noortelt ettevõtjatelt, mis on aastaga muutunud, mis toimunud ja mis veel plaanis.

Nagu mõõdunud 365 päevaga ilmnenud, on Haljala ja ka kaugema kandi rahvas kino väga hästi vastu võtnud – poisid ise ütlevad, muidu neil ju kedagi ei käikski. Suur osa on ka muidugi päevafilmil – kui linal jookseb kassahitt, näiteks „Pohmakas 2“, on saal täis ning autosidki rahvamaja ees Virumaa kaugematest kantidest. Kui filmi juba Teatrikinos näidatud, on rahvast sellevõrra vähem.

Muu meelelahutuse vähesus toob kinno kohalikud inimesed ning võõrastele on meeltemööda meie mugavad toolid ning avar saal – miinuseks saab lugeda vaid suurtest kobarkinodest veidi kehvat pildi- ning helikvaliteeti. Seepärast ei pea Haljala Kino end veel ka Rakvere Teatrikino suureks konkurendiks – tehnika on veel lahendamata probleemiks. Siiski annavad poisid endast parima ning lubavad tulevikus ka muu kantsi kinodel jalgealuse tulisemaks teha. Viimase aasta jooksul on poisid läkitanud kultuuriministeriumisse kaks projektitaotlust, siiani pole positiivset vastust tulnud. Kuid viru veri ei värise ning tagasilööke pelgamata jätkab Haljala Kino projektiraha taotlemist kuni tehnika uuendatud ning

parem kvaliteet klientidele tagatud.

Aastaga on edenenud ka koostöö valla asutustega – peale kooli ühiste filmivaatamiste on edenenud ka idee pealkirjaga „Kirjandus kinos“. Korra või kaks kuus koguneksid koolid üle Lääne-Virumaa jälgima kinolinale mõnda kirjandusteose põhjal vändatud filmi - nagu näiteks Aino Perviku teosel põhinev südamlük "Kallis härra Q". Kokku on saadud maakonna kirjanduseõpetajatega, kellele väljakäidud mõte väga meeldis - nüüd peab vaid ideest kinni hoidma ning ootama tehnika kvaliteedi parendamiseks vajaminevat raha.

Ka paljukardetud kinode digirevolutsioon noormehi ei heiduta – kuigi vajalik riistvara on väga kallis, loodetakse, et tulevikus on väikestele kogukonnakinodele kinodele enam toetusprogramme või leitakse kinole tublisid sponsoreid. Lihtsalt kindlasti alla ei anta.

Plaanide osas on Rasmus tagasihoidlik – peale tehnikaosa on ka veel teisi plaane, kuid alati peab jääma ka üllatusi. Poisid on endaga rahul. Raskes olukorras on juba aasta vastu peetud – ja see ei ole üldse lühike aeg. Motivatsioon ei ole kuskile kadunud – selleks, et meie kohalik kino jõuaks parima tasemeni, on veel palju teha. Haljala Kino ootab kõiki kinno – saa ju logolgi lugeda, et Haljala kino on mõeldud Sulle, Mulle ja Meile. Võta kaaslane käevangu, osta poest kommi ja tulge vaikse romantilise jalutuskäiguga läbi lume kinno. Sest jalutuskäik on just paraja pikkusega.

Nagu aastataguse artikli lõpuski öeldud sai – kohtume kinos!

**Greete Toming**

## Jaanuaris on põhjust meenutada kirjanik Osvald Toomingat (26.01.1914- 06.06.1992)

Osvald Tooming elas Haljalas aastatel 1955-1981. Kaksikümne kuus aastat on küllalt pikk aeg selleks, et oma elukohta tunda ja armastada. Aga kirjanik Toominga puhul tuleb kohe esile tõsta – nii suur loodusesõber ei saagi olla teisiti kui tundja ja armastaja. Armsad olid talle lapsepõlve Porkuni metsad, kus isa oli Naraka (hiljem Männisalu) vahtkonna metsavaht, rannametsadesse kiindumine tuli nendel kahel aastal, kui elas venna juures Toolsel, vend oli metsnik. Osvald ei armastanud loodust mitte ainult loodusesõbra ja jahimehena, vaid kirjanikuna.

Haljala inimesed tundsid teda talvekuudel ta rebase-nahkse mütsi järgi, kuigi „niisama“ liikumise mars-

ruut oli see lühike jupike maad kodu juurest postkontoris, kus ta igal tööpäeval kella ühe paiku käis. Pikemad käimised toimusid varahommikuti ja mitte „niisama“, vaid looduse, ilma ja inimeste tegevuse jälgimiseks, Maheda järvel talvituvate sinikaelte vaatlemiseks. Oma hommikumatkadelt tuli tagasi kohvijoomise ajaks abikaasa Nadežda mälestuste järgi.

Kirjanik, kuigi töökohaks oma kabineti kirjutuslaud, oli kursis ka Haljala inimeste eluga, mõned neist vilksatavad mingil määral prototüüpina jutustustes („Epi-soodid“ 1972). Osa kodukoha elu tundmisest ja paiguti südamevalust siinse loodushoiu suhtes leiame murelikes mõtisklustes

„Metsade raamatus“ (1969).

Haljala-elule eelnevasse ajajärku jääb romaan „Roheline kuld“ (1950), mille probleemid on metsa kasvatamine ja hoidmine, ka röövmajandus, et plaane täita, jaht ja salaküttimine. Teoses vastanduvad ausus ja karjerism, Toominga käsitluses saavad lihtsad inimesed suureks.

Eetilistest probleemidest on kantud romaanid „Perekond Kirretid“, „Luigelend“, „Maantee läbi metsa“. Nende kõikide ühisnimetajaks on hingeliselt puhta inimese esiletõusmine. Kas saabki see teisiti olla, kui teoste looja on oma maasse, ta rahvasse ja loodusesse sügavalt kiindunud.

Pärast Haljalast lahku-

maja, üks küla“ (1986). See küla, kus kirjanik siis elas, oli süda-Eesti Mulgimaal, mitte sealsete rikaste põldude vahel, vaid see osa Viljandi- maast, mis kuulub nimetuse alla Soomaa. Sellestki paigast on kirjanik sama- suguse soojusega jutustanud kui Põhja-Eestist, rannaküladest, ka Haljalast.

Olgu millises külast listest, kolhoosirahvast, näitlejatest või kunstnikest, seisab Osvald Toominga nõrgema poolel, kaitseb tõe ja on kõigis oma väljaütlemistes siiras. „Kodumaa-armastus algab iga- ühe kodu-ukse alt. Et aga midagi armastada, peab teda hästi tundma.“ (O. Tooming „Metsade raamat“)

**Salme Heinla**

## Detsembrikuu tormituuled

Haljala vallas möllasid 26. detsembri hommikutundidel väga tugevad tormituuled, mis kahjustasid mitmeid hooneid ja murdsid hulgaliselt puud. Teele langenud puude tõttu oli raskendatud liiklus kogu maakonnas. Haljala vallas oli teele langenud puud sulgenud liikluseks Kihlevere-Aaspere tugimaantee, üksikud puud ja suuremad oksad takistasid liiklust Aaspere, Vanamõisa ja Varangu piirkonnas.

Tormituuled proovisid oma rammu ka Haljala alevikus, murdes asulas üksikuid puud ja kahjustades hooneid (Haljala rahvamaja, Haljala gümnaasium, elamud). Tõsisemalt sai kahjustada Haljala rahvamaja katus, kus tuuleiilid lennutasid minema ca 200 m<sup>2</sup> ulatuses katusekattematerjali. Tuul oli piltlikult ühe osa katusest ära koorinud nagu sibula ja tõstnud selle kõrval asuvatele katuseosadele. Õnnetus jäi paljudele nähtamatuks kuna kahjustada sai tiigipoolne külg. Õnneks ei saanud õnnetuses viga inimesed ega kahjustada lähedusse pargitud sõidukid ja naabruses asuvad hooned.

Õnnetuse tagajärjel tekkinud kahju ulatus pea 5800 euron. Siinkohal tänaksin kiire tegutsemise eest kindlustusfirmat BTA, kus on kindlustatud kõik Haljala vallavalitsuse hooned. Kindlustusettevõtte valis taastamistööde teostajaks Roovet Ehitus OÜ. Taastamistööd on oluliselt raskendanud muutlikud ilmastikutingimused, kuid 20. jaanuariks peaksid tööd olema lõpetatud. Kui katus on muutunud

taas vettpidavaks, on järgsisetööde käes, sest vihma- ja vihmavee kahjustas ka tehniliste ruumide siseviimistlust.

Viimasel paaril aastal on tugevad tuuleiilid kahjustanud mitmeid Haljala vallale kuuluvaid hooneid, sh Haljala gümnaasiumi, Haljala rahvamaja ja Essu külakeskust ning tulekahjus on saanud kannatada korterelamu Põdrusel.

Need õnnetusjuhtumid on ilmelt tõestanud oma

vara kindlustamise vajalikkust. Tänu kindlustuse olemasolule pole Haljala valla kulud taastamistöödele olnud nimetamisväärsed.

Soovitan kõigile, kel vähegi võimalik, oma vara kindlustada, sest nagu ütleb vanasõnagi - õnnetus ei hüüa tulle.

**Marko Teiva**  
Haljala valla majandusspetsialist



Segadus katusel

Foto: M. Teiva

## Haljala Vallavolikogu

### Haljala Vallavolikogu istungil 20. detsembril 2011.a.:

Istungil osalesid: Siiri Heinpõld, Krista Hütsi, Kalju Kivistik, Olev Lipp, Jaan Meerits, , Esta Pilv, Margus Punane, Risto Rätsep, Liisa Saamot, Toomas Säask, Riina Tamberg, Tiit Toming ja Viivo Võlu.

Istungilt puudusid: Jaan Nurk ja Martti Samolberg

**Otsustati:** 1. Kuulati MTÜ Partnerid tegevjuht Mare Sikkuti informatsiooni Leader tegevusest.

2. Asutada koostöös teiste Lääne-Viru maakonna omavalitsustega jäätmeäitluse valdkonnas tegutsev sihtasutus.

3. Muuta Haljala valla kohalike maantee ja avalikult kasutatavate erateede nimekirja.

4. Suunata Haljala valla 2012.aasta eelarve II lugemisele ja määrata parandusettepanekute esitamise tähtjaks 10. jaanuar 2012.a.

5. Muuta Haljala valla 2011 aasta kinnitatud eelarve kulusid.

6. Kompenseerida 2011/2012 õppeaasta II poolaastal Haljala Gümnaasiumi 1.-9. klassi õpilastele, kelle alaline elukoht Rahvastikuregistri andmetel on Haljala vald, riigieelarvest valla- ja linnaeelarvetele koolilõuna kulude katmiseks määratud eraldiste ja õpilaste koolilõuna tegeliku maksumuse hinnavahe vallaeelarvest.

7. Delegeerida ruumiandmete seaduses kohaliku omavalitsuse pädevusse antud küsimuste lahendamine Haljala Vallavalitsusele.

8. Kuulati volikogu komisjonide tegevusaruanded ja võeti informatsioon teadmiseks.

**Haljala Vallavalitsus otsib lumepuhurit või ATV`d omavat koostööpartnerit kõnniteede talihoiduse ja õuealadel lumetõrje teostamiseks Haljala alevikus.**



## Haljala Vallavalitsus

### Vallavalitsuse istungil 14.12.2011:

1. Võeti Haljala valla 2011. aasta eelarvesse sihtotstarbeliselt laekunud summad:

\* Kultuuriministeeriumilt Lääne-Viru Maavalitsuse kaudu 510 eurot Haljala Gümnaasiumi I kooliastme kohustusliku ujumise algõpetuse läbiviimise kulude katmiseks 2011/2012 õppeaasta I poolaastal;

\* Põllumajanduse Registre ja Informatsiooniametilt 665 eurot koolipiima pakkumisega seotud kulude katmiseks;

\* Kultuuriministeeriumilt 434 eurot Haljala Gümnaasiumi projekti „Teatermaa“ toetamiseks;

\* Sotsiaalministeeriumilt 2 200 eurot projekti „Tark vanavanem – väärkas tugi peresuhtele“ läbiviimiseks;

\* Keskkonnainvesteeringute Keskuse Sihtasutuselt 5 099 eurot Haljala aleviku tiikide suvise niitmise kulude katmiseks;

\* Maavalitsuse kaudu on laekunud 1 463 eurot täiendavaid vahendeid hajaasustuse veeprogrammi toetamiseks.

2. Esitati volikogule Haljala valla 2011.aasta eelarve muutmise eelnõu.

3. Eraldati Haljala valla 2011 aasta eelarvest tegevustoetust:

\* MTÜ-le Varangu Külaselts 147 eurot Varangu Külakeskuse hoonesse õhksoojuspumba ostmise omafinantseeringu katmiseks;

\* Mittetulundusühingule RLV Massive 450 eurot korvpalli meistrivõistlustel osalemise kulude katmiseks;

\* Spordiklubile Aaspere 450 eurot korvpalli meistrivõistluste osalustasude tasumiseks;

\* Korvpalliklubile B.C.Haljala 450 eurot korvpalliliiga osavõtukulude tasumiseks ja Spordiklubile Tahmaküla United 450 eurot võistluste osalustasude tasumiseks.

4. Eraldati Mittetulundusühingule Õpetaja Autähis vallaeelarve reservfondist 1380 eurot õpetaja autähise vundamenti ja lähiümbruse ning valgustuse projektide maksumuse kompenseerimiseks.

5. Tunnistati edukaks pakkumuseks lihtmenetlusega riigihankele „Koristusteenuse osutamine Haljalas 2012 aastal“ Clean Up OÜ poolt esitatud pakkumus.

6. Anti kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Idavere külas asuvale Keskvälja maaüksusele ja puurkaevu rajamiseks Kandle külas asuvale Vanapere maaüksusele.

7. Anti kasutusluba Essu külas Pargi tn 5 kinnistul asuvale Essu küla mänguväljakule.

8. Väljastati ehitusluba Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le Haljala kooli AJ F4 rekonstrueerimiseks ja Vanamõisa külas asuva Nauri alajaama F2 fiidri pingeparandamiseks.

9. Nõustuti Pehka külas asuvate katastriüksuste moodustamisega maa riigi omandisse jätmiseks.

10. Muudeti Haljala Vallavalitsuse ja M.K.Reis-X OÜ vahel sõlmitud õpilasliini lepingut ja määrati lepingu hinnaks on 251,23 € sõidupäev, millele lisandub käibemaks 20%.

11. Anti kirjalik nõusolek Margus Hallimäe'le sauna rajamiseks Rakvere mnt 16 asuvale kinnistule.

12. Anti kirjalik nõusolek Mark Villentaal'le väliköögi rajamiseks Uus tn 18a asuvale kinnistule.

13. Tehti volikogule ettepanek volitada ruumiandmete seadusest tulenevad õigused ja kohustused Haljala Vallavalitsusele ja esitati vastav eelnõu.

### Vallavalitsuse istungil 21.12.2011:

1. Kinnitati 2011. aasta detsembrikuu toimetulekutoetuse taotlejate nimekirja ja määrati toimetulekutoetused üheteistkümnemele toetust vajavale isikule kokku summas 1648.55 eurot ja ühekordne sotsiaaltoetus kuuele toetust vajavale isikule kokku summas 715 eurot.

2. Määrati sünnitoetus ühele lapse sünni registreerinud lapsevanemale.

3. Määrati sotsiaaltoetus toidukulude hüvitamiseks kahele Haljala Lasteaia toetust vajavale lapsele.

4. Kiideti heaks hajaasustuse veeprogrammi projektide „Liiguste küla, Linnupesa kinnistu puurkaevu rajamine ja pumbaseadme paigaldamine“, „Kavastu küla, Kormani kinnistu puurkaevu ja veesüsteemi rajamine“ ja „Võle küla, Heina kinnistule puurkaevu ja veesüsteemi rajamine“ aruanded.

5. Väljastati ehitusluba Ivari Samolbergile Võle külas asuva Eva kinnistule abihoonde rajamiseks.

6. Otsustati lugeda kaks jäätmevaldajat erandkorras ja tähtajaliselt korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks.

7. Anti kasutusluba Liiguste külas Linnupesa kinnistul asuvale puurkaevule ja Võle külas Heina kinnistul asuvale puurkaevule.

### Vallavalitsuse istungil 04.01.2012:

1. Võeti Haljala valla 2011. aasta eelarvesse sihtotstarbeliselt laekunud summad:

\* Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsilt 1 000 eurot Haljala Rahvamajas tegutseva nelja tantsurühma toetamiseks;

\* Eesti Kooriühingult 750 eurot Haljala Gümnaasiumis tegutsevate kooride toetamiseks;

\* Põllumajanduse Registre ja Informatsiooniametilt on laekunud 100 eurot puu- ja juurviljade pakkumisega seotud kulude katmiseks.

2. Otsustati lugeda kaks jäätmevaldajat erandkorras ja tähtajaliselt korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks.

3. Kiideti heaks hajaasustuse veeprogrammi projekti „Kisuvere küla, Sireli maaüksusel puurkaevu ja veesüsteemi rajamine“ aruanne.

4. Anti nõusolek jäätmeloo väljastamiseks MTÜ Lääne-Viru

Jäätmekeskus.

5. Kinnitati 2012 aastal vallavanema isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise kulude hüvitise ja mobiiltelefoni kõnede maksumuse hüvitamise piirmäärad.

### Vallavalitsuse istungil 11.01.2012:

1. Määrati tasuta koduhooldus teenus neljale abivajavale isikule.

2. Anti kirjalik nõusolek Paul Pihlak'le puurkaevu rajamiseks Kärnu külas asuvale Anti maaüksusele.

3. Anti kasutusluba Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le Veskijärve ja Võsu mnt asuvale kaabelliinile, jaotus- ja liitumiskilbile.

4. Otsustati lugeda üks jäätmevaldaja erandkorras ja tähtajaliselt korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks.

5. Nõustuti Põdruse külas asuva Vanda katastriüksusest kahe eraldi katastriüksuse Vanda ja Aidaserva moodustamisega.

6. Nõustuti Võle külas asuva Sihotsa katastriüksusest kahe eraldi katastriüksuse Sihotsa ja Sihi moodustamisega.

7. Eraldati mittetulundusühingule Aaspere Külakoda projektipõhise toetusena 1175,97 eurot projekti „Ettevõtmistööd korvpalliplatsi rajamiseks“ kaasfinantseerimiseks.

8. Otsustati pöörata pikaajalised võlgnevused sissenõudmisele maksekäsu kiirmenetluse korras.

9. Esitati volikogule Haljala valla 2012 aasta eelarve eelnõu uues redaktsioonis.

### Vallavalitsuse istungil 18.01.2012:

1. Otsustati lugeda kaks jäätmevaldajat erandkorras ja tähtajaliselt korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks.

2. Seoses õpilasliini kogupikkuse vähenemisega muudeti Haljala Vallavalitsuse ja M.K.Reis-X OÜ vahel sõlmitud õpilasliini lepingut ja määrati lepingu hinnaks on 243,25 € sõidupäev, millele lisandub käibemaks 20%.

3. Anti kirjalik nõusolek Saima Sepp'le puurkaevu rajamiseks Rakvere mnt 27 maaüksusele.

4. Väljastati ehitusluba Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le Haljala alevikus asuvale Humala kinnistule 10 kV maakaabelliini ja jaotusseadme paigaldamiseks.

5. Otsustati korraldada lihtmenetlusega riigihange „Haljala Gümnaasiumi õppehoone rek. II etapp“, mille käigus vahetatakse õppehoone (Kõstrimaja) aknad ja ukсед, korrustatakse fassaad, sokkel ja vundament.

6. Määrati Haljala valla haldusterritooriumil paiknevate maksustamisele kuuluvate maatükkide maksustamishinnad seisuga 16.01.2012.a. vastavalt maatüki maksustamishinna aktidele.

7. Määrati huvihariduse toetus huvikooli kooliteenuse maksumuse hüvitamiseks.

## Loovuskoolitus kunstiteraapia vallas

Kõigepealt meenutame, mida mõista sõna "teraapia" all. On see ainult meditsiiniline termin ravi ja ravitsemise tähenduses või laieneb ka muudele aladele, kuid siiski samal eesmärgil – osutada inimesele abi tema psüühikat mõjutades. Nii on põhjust kõnelda muusika, värvide, looduse, eraldi veel puude teraapiast. Kunstiteraapia on üks suuremaid võimalusi anda inimesele midagi uut iseenda ja elu mõistmiseks, koostöö mõtisklus ja käeline tegevus.

MTÜ Haljala Kultuuriselts toetas just sellist loovuskoolituse vormi. Sügise kõige hallimatel õhtupoolikutel kogunesime Haljala gümnaasiumi kunstiklassi. Koolitaja, gümnaasiumi direktor Inge Laiv, kes on kunstniku eriharidusega, viis meid kiiresti välja iga-

päeva elu rutiinist ja hoopis teisiti hakkasid liikuma mõtted ja käed.

Käisime koos kuuel õhtueelsel ajal. Esimesest õhtust alates tekkis mingi koostegutsemise hubasus, mis vallandus igaühel erinevalt. See, mida keegi meist edasi andis kas sõe, pliiatsite või värvide abil, oli igaühel erinev, tuli tema seest, oli see midagi, mis on mõtetes, mälestustes, hinges.

Olgu konkreetse näitena hirmu kujutamine, mille tulemuseks oli enamasti suure paberi katmine tumeda värviga. Järgmine võte oli hirmust vabanemine, mis tähendas vee ja švammi abil hirmu mahapesemist. Tulemuseks oli tumesinise muutumine helesiniseks, tumelilla sai sirelilillaks, minu tumehall hulga heledamaks. Tahtsin kujutada udu, kuid siiski ilusat pehmet

tooni kätte ei saanud. Oma halli tahtsin elustada laia heleda joaga, mis lookles üle pinna ja tähendas minu jaoks lapsepõlve juurde kuuluvat Kunda jõge. Kui „pestud“ tume tuli uute vahenditega rõõmuks muuta, värvisin oma jõe peale kollased kerad, vesikupud, üks punane tuli sekka, sest tundus – rõõmu tuli liiga vähe.

Värvide hajutamise puhul pidi ülemine kollane valguma paberi alumise serva sinisesse. Teadsime küll, et tuleb roheline, kuid jällegi igaühel erinev, vastavalt sellele, kui tugevaid värve ta kasutas. Üksteise töid me eriti ei vaadanudki, aga et meie Riinaga vastamisi seisime või istusime, siis nägin küll, millise heleda aasa sai tema ja kui ta sinna veel ilusa puu kasvama pani, oligi valminud kunstitöö.

Tegelikult oli esimene tegevus algul kõigil täiesti ühine, kuid lõppes siiski igaühe isikliku kätetööna. Seisime tihedas ringis, käed selja taga ja andsime käest kätte väikest tükikest voolimissavi. Nii kogunes sellesse savitükki meie kõikide jõudu ja mõtteid; lõpuks

voolis igaüks „oma“ tükist just sellise kuju, mis kellelgi välja tuli. Leal tuli hobuse- raud, Riinal haabjas, oli ümarmargusi kerased, lusikataoline asi, minu savitükk tuli karu moodi, seegi kui lapsepõlvemälestus.

Eraldi loengut ei kunstist ega psühholoogiast neisse

õhtutesse ei kuulunud, kuid ometi olid nad meie juures, psühholoogiat kindlasti rohkem. Oli koos tegutsemise, värvide ja iseenda mõtte edasiandmise mõju.

Aitäh, Inge Laiv!

**Salme Heinla**



Emotsioonid jõuavad paberile...

Foto: I. Laiv

## Essu külas valmis mänguväljak

Ühes küla kooli ja lasteaiarühma sulgemisega hävis ka Essu küla mänguväljak. Nüüd, aastaid hiljem, on põhjust rõõmustada: lastel on taas koht, kuhu mängima tulla.

PRIA MAK 3.2. meetme toetuse abil valmis küla-keskuse ette kaasaegne mänguväljak. Hoolimata sellest, et oodatud toetus hilines ja euro hinnaüllatusi korraldas, sai ehitus enne talve tulekut vastu võetud.

Tuletame lapsevanematele meelde, et lapsed peaksid mänguväljakul olema täiskasvanu järelevalve all. Lastele soovime head mängulusti!

**Essu Selts**



## Varangu Seltsimaja – omane ja külalislakke

Varangu Seltsimaja avamisest on möödunud pea 2 aastat. Selle aja sisse on mahtunud palju tegusaid ettevõtmisi ilusas ja koduses majas. On toimunud palju Varangu Külaseltsi ühisüritusi ja koolitusi. Külarahvas on kasutanud seltsimaja juubelipidudeks, kuid ruumid on leidnud aktiivset kasutust ka võõraste poolt nii sünnipäevadeks kui ka klassipidudeks. Kuid ükski maja ei püsi korras ja ümbrus kaunina, kui keegi selle eest ei hoolitseks. Meil on olemas tublid naised Sirje, Lehte ja Maie, kes pidevalt käed külge löövad ja selle eest hea seisavad, et talvel oleks tuba soe, suvel lilled kastetud ja peoks laud kaetud.

Enim leidis seltsimaja kasutust detsembrikuus. Siin toimus vallavolikogu aasta viimane istung, millele järgnes jõulueelne koosviibimine volikogu ja vallavalitsuse liikmetele ja -ametnikele. Kohal oli ka jõuluvana.

Järgmisena pidas OÜ Öitseng oma jõulupidu. Külaseltsi jõulupidu toimus jõulu esimesel pühal. Igas vanuses osavõtjaid oli 29. Istuti rikkalikult kaetud lauas, jõuluvana jagas kinke, tantsiti pillimehe saatel ja lauldi karaoket.

Teist korda toimus seltsimajas 31. detsembril Varangu noorte aastavahetuspäev. Vana aasta saadeti ära ilutulestikuga.

Uut aastat otsustasime alustada harivalt käsitöökursustega. Krista Hütsi tuleb meie naistele õpetama uusi käsitöövõtteid. Järgmine suurem külaseltsi üritus on vastlapäeva tähistamine 25. veebruaril, ikka traditsiooniliselt liulaskmise ja hernesupi söömisega.

Varangu Külaselts ootab külarahvast aktiivsemalt osalema seltsi tegemistes, teretulnud on kõik head ideed ja mõtted, kuidas seltsielu edendada.

**Kolmapäeval, 29. veebruaril kell 10.00-13.00 oodatakse nii uusi kui ka püsidoonoreid verd loovutama Haljala Rahvamajas (Tallinna mnt 13, Haljala).**

**Müüa tooreid ja kuivi küttepuid. Erinevad sordid ja pikkused, k.a 3m.**

**Tel. 504 3246**

**Müüa kuivi kütteklotse, turba- ja puitbriketti.**

**Tel. 504 5632**



**Metsakeskus.ee**

**Ostame kasvavat metsa ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.**  
**Tel: 55 40 150**

## Õnnitleme vanemaid..

**Kirke Nõlvak 15.12.2011**  
**Rasmus Allese 23.12.2011**  
**Tambet Francis Devaney 02.01.2012**



## ... ja sünnipäevalapsi!

<b>89</b>	<b>Alma Raamat</b>	<b>23. veebruar</b>
<b>87</b>	<b>Endel Toomsalu</b>	<b>19. veebruar</b>
<b>85</b>	<b>Linda Tartu</b>	<b>14. veebruar</b>
<b>83</b>	<b>Elve Margat</b>	<b>12. veebruar</b>
<b>80</b>	<b>Sinaida-Alide Lapner</b>	<b>15. veebruar</b>
	<b>Valeria Tooming</b>	<b>20. veebruar</b>
	<b>Vaike Saarend</b>	<b>24. veebruar</b>
	<b>Milvi Külhallik</b>	<b>28. veebruar</b>
<b>75</b>	<b>Meeli Vaher</b>	<b>05. veebruar</b>
<b>70</b>	<b>Loona Int</b>	<b>04. veebruar</b>
	<b>Elvi Kurvits</b>	<b>23. veebruar</b>
	<b>Udo Alliksaar</b>	<b>24. veebruar</b>
<b>65</b>	<b>Eevi Pärnaste</b>	<b>02. veebruar</b>
<b>60</b>	<b>Aleksei Mazurik</b>	<b>01. veebruar</b>
<b>55</b>	<b>Tatjana Laubholts</b>	<b>04. veebruar</b>
	<b>Kalju Kivistik</b>	<b>05. veebruar</b>
	<b>Raivo Tamm</b>	<b>14. veebruar</b>
	<b>Lagle Pohlak</b>	<b>27. veebruar</b>
<b>50</b>	<b>Sulev Kalde</b>	<b>04. veebruar</b>
	<b>Evi Mental</b>	<b>08. veebruar</b>
	<b>Sirje Ruuma</b>	<b>10. veebruar</b>



Meie  
hulgast  
on lahkunud ...

**Virve Sammalpärn**

**15.09.1940- 14.01.2012**